

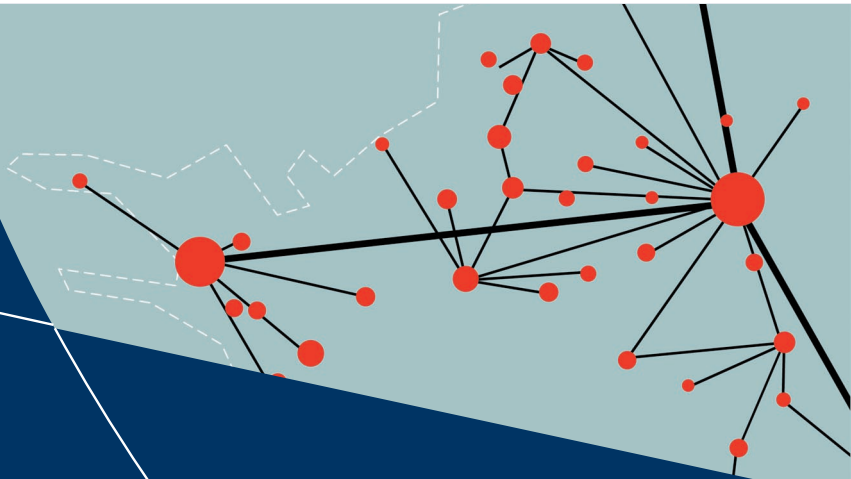
MILJØMINISTERIET

Skov- og Naturstyrelsen

dansk byplan
laboratorium

Kommuneplanlægning i en reformtid

Indholdsfortegnelse

- 3 **Kommuneplanlægning i en reformtid**
- 4 **Hovedtræk i lovforslaget til ændring af planloven**
- 5 **Faser i sammenlægningsprocessen**
- 6 **Reformarbejdets organisering**
 - To grupper ser på planområdet i Det nye Aalborg
 - Ny forvaltningsstruktur i Ny Herning Kommune
 - Kommuner og amt i fælles arbejdsgrupper
- 8 **Afklarings- og planlægningsfaserne**
 - Kortlægning af plansystem og nye opgaver
 - Kortlægning af planer i Det nye Aalborg
 - Afdækning af plankulturen
 - Nærdemokrati efter reformen
 - Århus-modellen for borgerinddragelse
- 13 **Beslutningsfasen**
 - Vision og planstrategi
 - Få inspiration til visioner og planstrategier
- 15 **Fremtidens kommuneplan**
 - Emner og retningslinier i fremtidens kommuneplan
 - Redegørelse for kommuneplanens forudsætninger
 - Informationer om den nye kommuneplan
 - Planlæggernetværk i Nordvestsjælland
- 17 **Revidering af plandata**
- 18 **Arrangementer hos Dansk Byplanlaboratorium, Miljøministeriet og KL**
- 19 **Informationer på Internettet**

Kommuneplanlægning i en reformtid

Med opgave- og strukturreformen følger mange nye udfordringer på planområdet. Selvom den nye planlov endnu ikke er endeligt vedtaget i Folketinget, så er der god grund til at påbegynde reformarbejdet.

Kommunerne kan allerede nu arbejde med at udfylde det ansvar, der følger med de mange nye opgaver på området. Samtidig giver den nye geografi helt nye vilkår for kommunernes udvikling og planlægning.

Øvelsen for både politikere og planmedarbejdere består i at få overblik over de nye opgaver og sikre, at de integreres i den kommunale planlægning fra dag ét. Samtidig ligger der et stort arbejde i at harmonisere praksis i de kommuner, der skal sammenlægges. Denne folder giver ideer til det forberedende arbejde frem mod reformens gennemførelse i 2007-2009.

Kommunernes forberedende arbejde på planområdet kan inddeles i tre hovedopgaver

- Afdække status og nuværende praksis i sammenlægningskommunerne - med henblik på harmonisering
- Samarbejde med amtet om at skabe overblik over de nye kommunale opgaver på området
- Tilrettelægge og påbegynde udarbejdelsen af planstrategi og kommuneplan for den nye kommune

Denne pjeces udarbejdelse er et samarbejde mellem Dansk Byplanlaboratorium, Skov- og Naturstyrelsen og KL.

Hovedtræk i lovforslaget til ændring af planloven

Opgave- og strukturreformen ændrer afgørende ved det danske plansystem. Et forslag til ændring af planloven (L 93) behandles i øjeblikket i Folketinget og forventes vedtaget (med eventuelle ændringer) i juni 2005. Hovedelementerne i lovforslaget er:

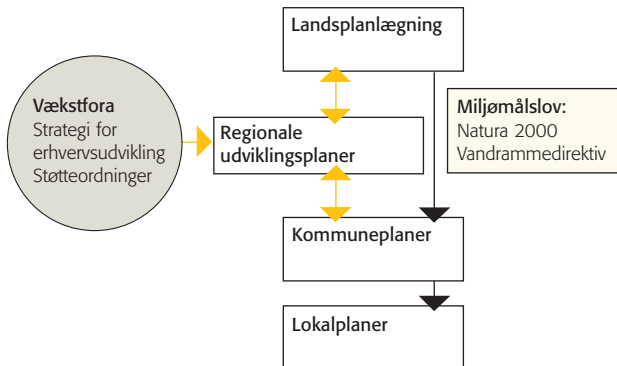
Styrket landsplanlægning gennem øget anvendelse af landsplandirektiver og pligt til gøre indsigelse over for kommuneplaner, der ikke er i overensstemmelse med overordnede interesser. Landsplanredegørelsen ændrer karakter og rettes i højere grad mod den regionale udviklingsplanlægning og kommuneplanlægningen. Der udarbejdes et overblik over statslige interesser i kommuneplanlægningen.

Den regionale udviklingsplan er en helt ny plantype, der udarbejdes af regionsrådene. Den regionale udviklingsplan skal være et helt nyt og strategisk værktøj, der dækker generelle og overordnede aspekter af relevante forhold for regionens udvikling. Udviklingsplanen skal udgøre et inspirationsgrundlag og en samlet paragraf for udviklingsinitiativer i regionen. Efter lovforslaget skal udviklingsplanen beskrive den ønskelige fremtidige udvikling for en række højt prioriterede emner og skal redegøre for handlinger, regionsrådet vil foretage som opfølgning på udviklingsplanen.

En ny kommuneplan skal indeholde mål for udviklingen af både byerne og det åbne land samt konkrete bestemmelser for arealanvendelsen i de enkelte dele af kommunen. En række af de emner, regionplanen i dag fastlægger retningslinier for, overføres til kommuneplaner.

Desuden indeholder lovforslaget et særligt kapitel om planlægning i hovedstadsområdet, der blandt andet indebærer, at miljøministeren i et landsplandirektiv fastlægger overordnede retningslinier og bestemmelser for hovedstadskommunernes planlægning.

En overgangsordning vil betyde, at de nuværende regionplaners retningslinier (Regionplan 2005) tillægges retsvirkning som landsplandirektiv pr. 1. januar 2007. Overgangsordningen gælder indtil kommunerne har vedtaget deres kommuneplaner med det nye indhold, og ministeren derefter har ophævet eller ændret retningslinierne.

Faser i sammenlægningsprocessen

Forberedelserne frem mod opgave- og strukturereformens gennemførelse er inddelt i flere faser. Denne pjece gennemgår faserne frem til 1. januar 2007.

Gældende planer

En kortlægning skal skabe overblik over indholdet i gældende planer og afdække, hvilke fremadrettede planopgaver, der er igangsat eller ventes igangsat. Et overblik over gældende planer kan være med til at besvare spørgsmålet om, hvor den politiske opmærksomhed bør rettes hen, og hvor der er det største planlægningsbehov.

Plankultur

Kommuner har forskellige traditioner for, hvordan de udarbejder planer, herunder hvordan processen tilrettelægges og hvilke samarbejds-

relationer, der indgår i forløbet. Det handler om at kortlægge forskelle og ligheder imellem kommunernes praksis for at lette vejen til skabelsen af en ny fælles plankultur.

Nye opgaver

De amtslige opgaver, som kommunerne overtager, skal beskrives. Dette arbejde omfatter blandt andet kortlægning af den hidtidige opgaveløsning, indholdet i de gældende regionplaner, sammenhængen med nuværende kommunale planopgaver og en vurdering af hvilke ressourcer og kompetencer de nye opgaver kræver.

Processen på planområdet koblet til reformens faser. Afklarings- og planlægningsfaserne er i det følgende slået sammen, da mange kommuner allerede er langt i kortlægningsarbejdet på planområdet. KL har udarbejdet en generel procesguide for opgaveflytninger, hvor faseinddelingerne beskrives nærmere.

2005	2006	2007	2008	2009
Afklarings- og planlægningsfasen	Beslutningsfasen	Gennemførelsesfasen		
Forberedelse...		Ny planstrategi		
Forberedelse...		Ny kommuneplan		
		Regional udviklingsplan		
		Nye kommuner/ regioner		
	Sammenlægningsudvalget tiltræder			

Reformarbejdets organisering

Det er en god idé at nedsætte en eller flere arbejdsgrupper, der kan stå for forberedelse og gennemførelse af reformen. Planområdet er komplekst, og derfor er det vigtigt at overveje arbejdsgruppernes antal, sammenhæng og organisering.

Mange kommuner har valgt at nedsætte flere arbejdsgrupper, der arbejder med forskellige planfaglige temaer: Den overordnede og strategiske planlægning (f.eks. planstrategi, strategi for lokal Agenda 21 og kommuneplan), den konkrete planlægning (f.eks. lokalplanlægning, zonetilladelser og byggesager) samt de nye opgaver, der skal overtages fra amtet.

Erfaringen viser, at det er vigtigt, at alle sammenlægningskommuner er repræsenteret for at sikre, at analyser og vurderinger kommer hele vejen rundt om forskelle og ligheder. Mange steder deltager repræsentanter fra amtet også i arbejdsgrupperne. Det giver et forspring, når integrationen af gamle og nye opgaver skal i gang. Endelig kan der være fordele forbundet med at tænke nabokommuner ind i arbejdsgruppernes indsats. Et af mange vigtige temaer i forbindelse med reformen er, hvordan kommunernes regionale samarbejde kan styrkes.

KL har udarbejdet et notat om nedsættelse af arbejdsgrupper, hvori der kan hentes yderligere inspiration.

To grupper ser på planområdet i Det nye Aalborg

I Det nye Aalborg har man organiseret sig med to typer undersøgelsesgrupper, dels i 9 sektoranalysegrupper og dels i 10 tværgående projektgrupper. På planområdet er der en sektoranalysegruppe, der beskæftiger sig med det tekniske område og en tværgående projektgruppe, der beskæftiger sig med den øvrige fysiske planlægning. I begge grupper på planområdet deltager medarbejdere fra alle fire kommuner. Aalborgs tekniske direktør er projektleder i begge grupper, mens amtets planchef og de tekniske direktører fra de resterende tre kommuner desuden deltager i den tværgående projektgruppe.

I Aalborg Kommune har man valgt ikke at nedsætte arbejdsgrupper under projektgrupperne. Projektgrupperne har i stedet sekretærer, hvis opgave er at skaffe de nødvendige oplysninger. Gruppen der beskæftiger sig med det tekniske område har en afdelingsleder som sekretær, men den tværgående gruppe har en planlægger som sekretær.

Grupperne i Aalborg Kommune er i øjeblikket i gang med at lave status og analyse. Der laves dels en kvantitativ status, der beskriver ressourcer osv. og dels en mere kvalitativ oversigt, hvor der diskuteres værdigrundlag, planlægningsbehov, proces og relationen mellem politik og strategi. Status- og analysefasen skal munde ud i en diskus-

sion omkring, hvor der er knaster og problemer, der skal træffes beslutninger om.

Læs mere på www.detnyeaalborg.dk.

Ny forvaltningsstruktur i Ny Herning Kommune

I Ny Herning Kommune er den nye forvaltningsstruktur fastlagt. For hvert forvaltningsområde er der nedsat en projektstyringsgruppe, herunder et antal arbejdsgrupper for de enkelte opgaveområder. En ny forvaltning for By, Erhverv og Kultur skal varetage hele planlægningsområdet.

I arbejdsgruppen for planlægning har der deltaget repræsentanter for de fire sammenlægningskommuner samt to medarbejdere fra Ringkjøbing Amt. Arbejdsgruppen har i januar-februar udarbejdet et notat, der beskriver den samlede fysiske planlægning. Notatet beskriver den nuværende praksis og kravene til den fremtidige opgaveløsning og organisering. Desuden er der udarbejdet en særlig statusoversigt for de fire kommuner med en række faktuelle data og forhold på planlægningsområdet. Amtet har blandt andet bidraget med en samlet beskrivelse og ressourcevurdering af de opgaver, som overføres til kommunerne.

Under projektstyringsgruppen for Teknik og Miljø har en særlig arbejdsgruppe beskæftiget sig med snitflader til andre afdelinger, når Byplanafdelingens opgaver

overføres til den nye forvaltning By, Erhverv og Kultur.

Se model over organisering på www.nyherningkommune.dk.

Kommuner og amt samarbejder om opgaveoverdragelsen

Kommunerne i Frederiksborg Amt har sammen med amtet etableret en forberedelsesorganisation, som skal tage hul på det administrative samarbejde omkring implementeringen af opgave- og strukturefformen. Der er nedsat styringsgrupper og konkrete arbejdsgrupper, der skal forberede overdragelse af opgaver fra amtet til kommunerne, herunder også på planområdet. Se mere på deres fælles hjemmeside, www.amtsopgaver.dk.

Afklarings- og planlægningsfasen

Kortlægning

af gældende planer og nye opgaver

I de indledende faser skal arbejdsgrupperne arbejde med at kortlægge eksisterende planer og den lokale praksis i de sammenlagte kommuner. Derudover skal de nye opgaver kortlægges.

Der skal skabes et overblik over de gældende planer i de enkelte kommuner. Relevante planer, der indgår i beskrivelsen, vil blandt andet være planstrategier, strategier for lokal Agenda 21 og kommuneplaner (herunder områdeplaner og temaplaner).

Øvelsen består blandt andet i at afklare, hvordan processen frem mod vedtagelsen af en

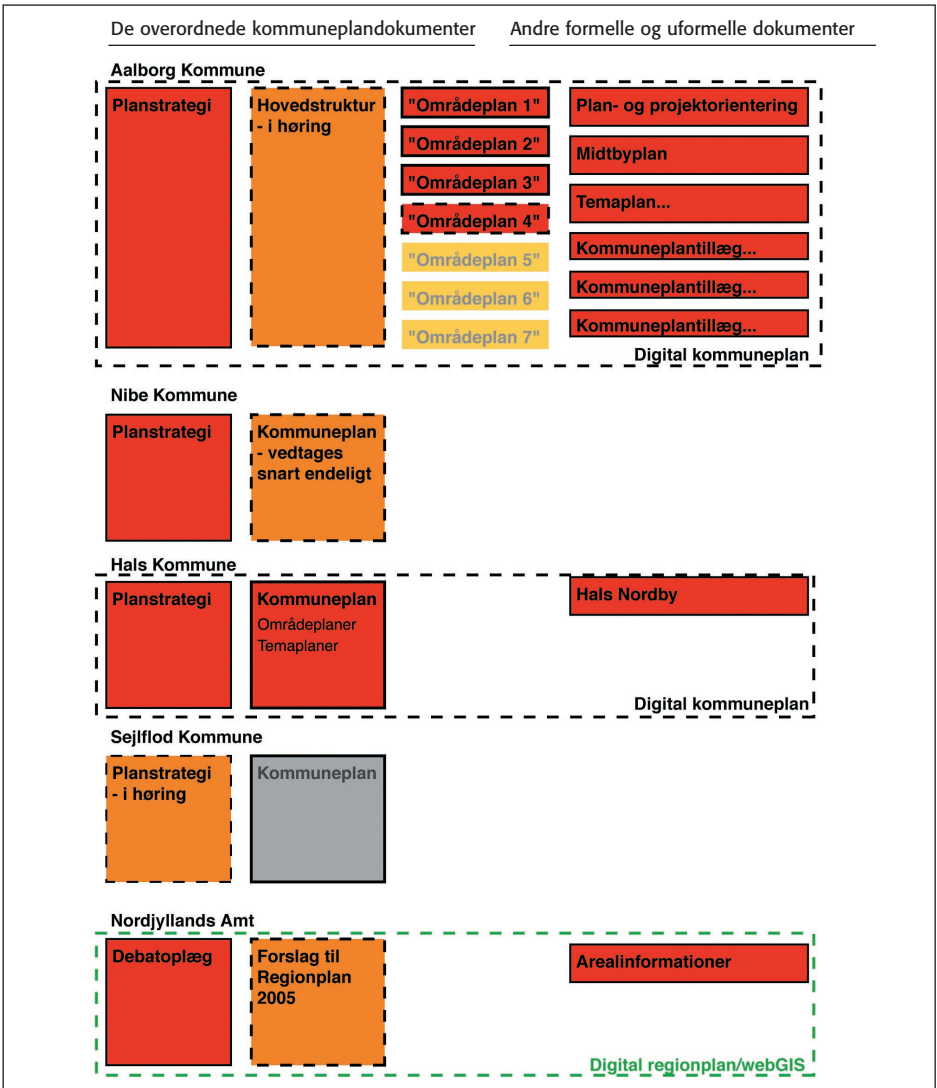
planstrategi i 2007 skal være. Samtidig er det relevant at afdække, hvor der er igangsat planprocesser, som vil strække sig ind i 2006 eller 2007. Det kan også være, at gældende kommuneplaner indeholder initiativer, som strækker sig ind i næste valgperiode, og at den nye kommunalbestyrelse dermed skal forholde sig til, om processer og initiativer skal videreføres i den nye kommune.

Kortlægningen af de nuværende kommuners gældende planer kan med fordel sammenføres i et skema. Derved bliver det nemt at formidle og aflæse eksisterende planer i den nye kommune (se hvordan de har gjort i Det nye Aalborg på www.det-nye aalborg.dk).

Spørgeguide til kortlægning af planer og opgaver

- Hvilke planer gælder for hver af kommunerne i dag?
- Hvilke planforslag er undervejs?
- Hvilke planbestemmelser kan eventuelt genvedtages eller genbruges efter sammenlægningen?
- Hvad står der i regionplanen?
- Hvordan spiller sammenlægningskommunernes kommuneplaner sammen?
- Hvor er der sammenfald og forskelle i overordnede mål og strategier?
- Hvor langt er kommunerne nået med deres planstrategier, kommuneplaner osv.?
- Hvordan er kommuneplanerne opbygget i kommunerne (fuld revision, områdeplaner mv.)?
- Hvad er plandokumenternes deltaljersniveau, tidshorisont og revisionsbehov?
- Hvad er den tekniske platform (f.eks. papir, pdf, Internet eller webGIS)?
- Hvor er der behov for at koordinere og revidere for at sikre, at et administrationsgrundlag er til stede den 1. januar 2007?
- Hvilke planopgaver overtager den nye kommune fra amtet?

Kortlægning af planer i Det nye Aalborg

Afdækning af plankulturen

Udover at kortlægge kommunernes gældende planer er det også nødvendigt at få overblik over, hvordan kommunerne plejer at tilrettelægge planlægningsprocesserne. Begrebet plankultur dækker over lokal praksis. En ny fælles plankultur kan i høj grad bygge videre på gode erfaringer og samarbejder fra sammenlægningskommunerne.

Plankultur er noget, arbejdsgrupperne formentlig kommer til at diskutere automatisk, men det vil være en god idé også at gøre det mere formelt og systematisk. Diskussionerne om plankultur og – traditioner kan formidles kort og overskueligt, gerne som stikord, oversigter og procesdiagrammer. Arbejdsgrupperne kan lade sig guide af nedenstående spørgsmål.

Spørgeguide til afdækning af lokal praksis

- Hvilke administrative rutiner anvendes, når en sag opstår, og en afgørelse skal træffes, eller et projekt skal gennemføres?
- Hvordan plejer kommunerne at gribe lokalplanlægningen an?
- Hvilke traditioner er der for at sammenkoble kommuneplanlægning og budgetlægning?
- Hvordan samarbejder politikere og administration om de forskellige planopgaver?
- Hvordan skabes der politisk ejerskab lokalt?
- Hvordan er praksis i amtet omkring de opgaver, der overføres til kommunerne?

Spørgeguide til afdækning af samarbejdspartnere

- Er der tradition for at inddrage faste samarbejdspartnere (f.eks. lokalråd og byfora)?
- Hvordan plejer man at inddrage borgerne (f.eks. paneler, workshops, lokale møder, landsbyråd)?
- Hvordan samarbejder man med kommunens erhvervsliv (f.eks. erfaring med partnerskaber)?
- Er der tradition for at anvende konsulenter på planområdet?
- Hvordan er samarbejdet med nabokommunerne?

Spørgeguide til afdækning af ressourcer

- Hvilke ressourcer anvendes til planlægning i de nuværende kommuner?
- Hvilke ekstra ressourcer vil integrationen af de nye opgaver kræve?
- Hvilke nye kompetencer kræver de nye opgaver?
- Hvordan er planlægningsområdet forankret i organisationen, og arbejdes der f.eks. med projektorganisering?
- Hvordan koordineres planlægningen i forhold til sagsbehandling efter sektorlovene (f.eks. bygge- miljø-, natur- og vejlovgivningen)?

Kortlægningen af planer, nye opgaver og plankulturer danner udgangspunkt for at udforme en samlet vurdering af, hvor der er behov for at harmonisere - og for at udarbejde en detaljeret handle- og tidsplan for det videre forløb.

I planlægningsfasen kan kommunerne med fordel forberede deres fælles planstrategi og kommuneplanprocessen for den nye kommune (se uddybning i afsnittet vision og planstrategi nedenfor).

Dansk Byplanlaboratorium gennemfører i samarbejde med Erhvervs- og Byggestyrelsen et 2-årigt udviklingsprojekt om partnerskaber i byomdannelsen. Som en del af netværkets formidlingsstrategi er der etableret et netværk om partnerskaber.

Læs mere på www.byplanlab.dk.

Se desuden KL's procesguide om opgaveflytninger på www.kl.dk/ogaveprocesguide.

Litteratur til inspiration

Private fusionserfaringer

KL har udarbejdet en inspirationspjece til de kommunale sammenlægningsprocesser med udgangspunkt i det private erhvervslivs fusionserfaringer.

Hent pjecen på www.kl.dk/privatsektorpjece.

Erfaringer med partnerskaber og bypolitik

KL har netop udsendt en pjece om Næstved, Ringe og Tønder kommuners erfaringer med bypolitik og partnerskaber.

Hent pjecen på www.kl.dk/bypolitik.

Borgerinddragelse efter reformen

“Det lokale plansystem” kan bruges som en god platform til at fremme nærdemokratiet. Der vil være mange gevinster ved at søge inspiration på planområdet, når det gælder borgerinddragelse og nærdemokrati. Netop på planområdet er der lang tradition for samarbejde med borgere, og mange nye metoder og tilgange er afprøvet i forskellige plansammenhænge.

Et punkt, der er særligt vigtigt at diskutere i forbindelse med plankultur, er kommunernes forskellige traditioner og erfaringer med borgerinddragelse og samarbejde med blandt andet erhvervsliv og lokalt foreningsliv. Der vil på et tidligt tidspunkt blive behov for at tage stilling til, hvordan borgere, lokale foreninger og andre skal inddrages i arbejdet med formuleringen af visioner og i udarbejdelsen af planstrategien for den nye kommune. Samtidig vil der i mange kommuner være fokus på at styrke og udvikle nærdemokratiet.

Spørgeguide til praksis omkring borgerinddragelse

- Hvordan plejer kommunerne hver især at inddrage/samarbejde med borgerne – hvilke gode erfaringer er det vigtigt at arbejde videre med?
- Hvordan kan der arbejdes med at etablere en god dialog med lokalsamfund i den nye kommune om nye udviklingsmuligheder?
- Hvordan kan planområdet bidrage til at styrke og udvikle nærdemokratiet i den nye, større kommune?

Mange steder drøftes disse temaer allerede politisk på et mere overordnet niveau. Derfor er det vigtigt, at arbejdet på planområdet tidligt i forløbet koordineres med den igangværende politiske proces.

I forbindelse med opgave- og strukturreformen har Indenrigs- og Sundhedsministeriet nedsat en tænketank om nærdemokrati, som skal inspirere kommunerne. Se mere på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside. Se desuden KL udgivelser om lokaldemokrati på www.kl.dk/lokaldemokrati.

Århus-modellen for borgerinddragelse

Århus Kommune har udarbejdet en politik for samarbejdet mellem kommune og borgere, nemlig “Århus-modellen for borgerinddragelse”. I Århus er der nedsat 30 fællesråd, der sikrer dialogen og styrker forståelsen mellem lokalområderne og kommunen. Fællesrådene fungerer som paraplyorganisationer for de forskellige organisationer i et lokalområde. Samtidig bidrager fællesrådene til, at informationer og debatoplæg fra kommunen når ud til borgerne.

Læs mere om fællesrådene og Århus-modellen på Århus Kommunes hjemmeside. (www.aarhuskommune.dk)

Beslutningsfasen

I denne fase er der tale om to processer, nemlig den politiske og den administrative.

Den politiske proces

Sammenlægningsudvalget skal træffe beslutninger om organisering og om rammerne for harmonisering af planarbejdet. Samtidig kan arbejdet med en planstrategi, der konkretiserer de overordnede mål for den nye kommune, sættes i gang.

Den administrative proces

De politiske beslutninger skal derefter forberedes og omsættes i praksis. Det betyder, at det praktiske arbejde med kommunesammenlægningen og harmonisering tager fart.

Det er først, når sammenlægningsudvalget træder sammen i 2006, at der er formelle beslutningstagere for den nye kommune. Sammenlægningsudvalget skal træffe de beslutninger, der er nødvendige for at sikre, at den nye kommunes organisation og drift er på plads pr. 1. januar 2007. Der bliver nok at tage fat på - og derfor er det vigtigt at overveje, hvilke beslutninger det er nødvendigt at tage stilling til i 2006 - og hvilke der kan vente til efter sammenlægningen er en realitet.

Helt overordnet indgår planområdet i beslutningen om den fremtidige organisering af kommunen. Hvilken model skal administrationen organiseres efter, og i hvilke administrative enheder skal de enkelte opgaver løses? Her udstikkes de første vigtige rammer for harmoniseringsprocessen.

Der næst er det vigtigt at sikre planmedarbejderne et administrationsgrundlag pr. 1. januar 2007. Der skal være overblik over gældende

plangrundlag, så enkeltsager kan behandles. Og der skal være fælles fodslag om, hvordan planprocesser gennemføres. I en række tilfælde vil det være vigtigt at inddrage politikerne i fastlæggelsen af de mere detaljerede rammer for opgaveløsningen.

Derfor skal der udarbejdes beslutningsgrundlag til sammenlægningsudvalget, der præsenterer forslag og løsningsmodeller for den fremtidige opgavevaretagelse på planområdet - herunder forslag til, hvordan man eventuelt kan operere med overgangsordninger.

Tjekliste til beslutningsprocessen

- Fastlæggelse af ressourceforbruget på planområdet.
- Fastlæggelse af principper for planprocedurer (f.eks. procedurer for lokalplaner og kommuneplantillæg).
- Fastlæggelse af arbejdsdelingen mellem politisk og administrativt niveau (hvornår inddrages politikerne i konkrete afgørelser – og hvad overlades til administrationen at afgøre efter politiske retningslinier?).
- Vurdering af hvilke igangværende projekter skal fortsættes – og hvilke nye initiativer det er nødvendigt at sætte i gang.
- Tilrettelæggelse af kommuneplanprocessen (hvordan skal kommuneplan og budgetprocedure spille sammen?)

Beslutningsfasen (forsat)

Det er også i denne fase, at forhandlingerne med amtet om opgave- og medarbejderoverdragelse går i gang. Forhandlingerne og optakten til overtagelse skal løbende indarbejdes i både det politiske og administrative arbejde på planområdet. Jo før en aftale mellem amtet og kommunerne er på plads, og de nye medarbejdere fra amtet kan inddrages direkte i udarbejdelse af beslutningsgrundlag og i harmoniseringsindsatsen, jo bedre.

Sammenlægningsudvalget skal ud over det forberedende arbejde også beskæftige sig med konkretiseringen af de overordnede visioner for den nye kommune. Her er det oplagt at lade planstrategien udgøre rammen om indsatsen. Planstrategiarbejdet kan med fordel tilrettelægges og påbegyndes sideløbende med harmoniseringen. Høringsproces og vedtagelse af strategien skal først gennemføres i 2007 – men der vil være mange fordele forbundet med at være godt i gang så tidligt som muligt efter sammenlægningsudvalgets tiltræden.

Vision og planstrategi

Mange sammenlægningskommuner vælger at udarbejde en fælles politisk vision tidligt i sammenlægningsprocessen, dvs. i 2005. Det vil være naturligt, at de formulerede visioner for den nye kommune bæres videre og konkretiseres i en samlet planstrategi for den nye kommune.

Når de nye kommuner skal udarbejde deres første planstrategi, er det vigtigt at overveje,

hvilket samspil der skal være imellem denne og den regionale udviklingsplan, og hvilke emner, der forventes at blive centrale i planstrategien for den nye kommune. Det er overvejelser som:

Guide til overvejelser om centrale emner i den ny planstrategi

- Den nye kommunes regionale identitet og rolle.
- Bymønster og byroller i den nye kommune og i den nye region.
- Rollefordeling mellem by og opland.
- Bosætning - forskellige roller.
- Nyt råderum og nyt ansvar i det åbne land.
- Nærdemokrati, dialog og lokalområder.
- Fremtidig kommunal servicestruktur.
- "Hvad skal vi leve af?" - fremtidens erhvervsudvikling.
- Tværkommunale samarbejder.
- Sammenhæng til strategi for lokal Agenda 21.

Få inspiration til visioner og planstrategier

Der kan hentes mange erfaringer fra det arbejde kommunerne i de senere år har gjort med udarbejdelse af planstrategier. Det gælder blandt andet erfaringerne med helhedstækning og formulering af politiske visioner samt planrådets gode kompetencer inden for borgerinddragelse og nærdemokrati.

Se Dansk Byplanlaboratoriums hjemmeside for eksempler på kommunale erfaringer.

Fremtidens kommuneplan

Kommuneplanen bliver fremover den bærende plan, der sætter mål og rammer for udviklingen i hele kommunen - både i byerne og i det åbne land. Den nye kommuneplan skal udarbejdes i perioden 2007-2009, og kommer til at omhandle langt flere emner end i dag, herunder en lang række af de emner, som hidtil har indgået i regionplanen.

Kommuneplanen tager udgangspunkt i en ny planstrategi. Kommuneplanen skal ses i sammenhæng med andre politikker og planer, blandt andet planlægningen af nabokommunerne, den regionale udviklingsplan, landsplanredegørelsen, den statslige udmelding til kommuneplanlægningen, planer efter miljømålsloven mv. Derfor vil udarbejdelsen af planer også ske i dialog med mange nye aktører.

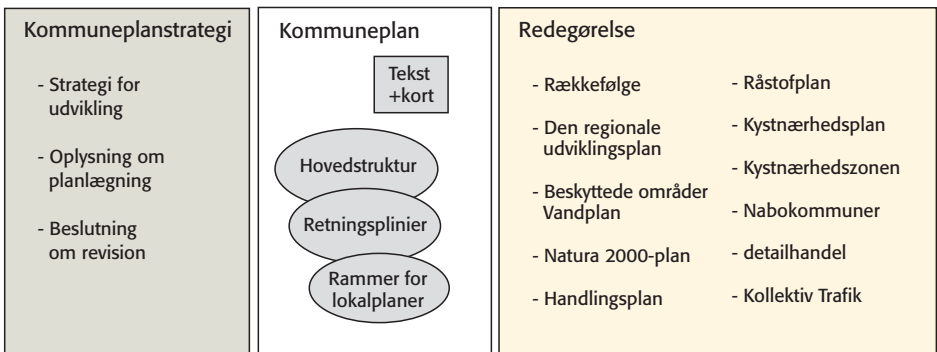
Kommuneplanen vil også fremover bestå af en hovedstruktur med overordnede mål for kommunens udvikling og arealanvendelse og

en rammedel med rammer for lokalplanlægningen. Det nye er, at kommuneplanen fremover skal indeholde retningslinier for en række emner, der er defineret i planloven (se liste med retningslinier nedenfor). Desuden er kravene til redegørelsen for planens forudsætninger blevet udbygget.

Kommuneplanen for de nye kommuner med nye opgaver bør give anledning til nytænkning og være andet og mere end en sammenskrivning af de gamle kommuneplaner og regionplaner.

Kommunerne kan vælge at revidere kommuneplanen på forskellige måder. Man kan vælge at revidere hele planen eller revidere kommuneplanens bestemmelser for særlige emner eller geografiske områder. Der er behov for at tage stilling til, om der er bestemmelser i de nuværende kommuneplaner, der kan indgå i den samlede, fremtidige plan.

Plansystemet 2007

Emner og retningslinier i fremtidens kommuneplan

- Byzone og sommerhusområder
- Områder til forskellige byformål, f.eks. boliger, erhverv og byomdannelse
- Den kommunale detailhandelsstruktur
- Trafik, herunder veje, stier, kollektiv trafik mv.
- Arealer til fritidsformål, herunder kolonihaver og rekreative områder
- Tekniske anlæg
- Virksomheder med særlige beliggenhedskrav
- VVM-pligtige anlæg
- Sikring af at støjbelastede arealer ikke udlægges til støjfølsom anvendelse
- Varetagelse af jordbrugsmæssige interesser
- Skovrejsningsområder og områder, hvor skovplantning er uønsket
- Lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder
- Varetagelse af naturbeskyttelsesinteresser i det åbne land
- Varetagelse af landskabelige bevaringsværdier i det åbne land
- Varetagelse af kulturhistoriske bevaringsværdier
- Varetagelse af geologiske bevaringsværdier
- Anvendelse af vandløb, søer og kystvande
- Arealanvendelse i kystnærhedszonen
- Realisering af beslutninger efter § 3

Informationer om den nye kommuneplan

For yderligere informationer om den nye kommuneplan se Forslag til lov om ændring af lov om planlægning (udmøntning af kommunalreformen) L 93 på Folketingets hjemmeside. Se desuden dias fra Planlovsdagene 2005 på Landsplanafdelingens hjemmeside, www.lpa.dk. Skov- og Naturstyrelsen vil løbende lægge informationer mv. om kommuneplanlægning efter de nye regler på hjemmesiden.

Planlæggernetværk i Nordvestsjælland

Kommunesammenlægningen i Ny Holbæk Kommune har en lang samarbejds tradition at bygge videre på. Sammen med Dragsholm

Kommune påbegyndte kommunalbestyrelserne i Holbæk, Svinninge, Tornved, Jernløse og Tølløse i 2001 et samarbejde om en fælles egnsplan for Holbækregionen. Ny Holbæk Kommune har derfor et stort forspring i arbejdet med at koordinere og tilrettelægge den nye kommunes indsats på planområdet, idet de allerede har et udvidet planlæggernetværk.

Ny Holbæk Kommunes tradition for samarbejde betyder, at de eksisterende kommuner i høj grad kender hinandens kommuneplaner. For tiden udarbejder arbejdsgruppen fra egnsplangruppen et udkast til kommuneplanens hovedstruktur. Materialet skal ligge færdigt til udsendelse inden sommerferien, for at kunne indgå i den offent-

lige og politiske debat frem til valget i november.

I forhold til kommunikationen ud over den nye kommunegrænse har Ny Holbæk Kommune deltaget i et dialogprojekt med deltagelse af 12 kommuner, Vestsjællands Amt og Landsplanafdelingen. Dialogprojektet blev kaldt: "Bymønster og bykvalitet i Nordvestsjælland" og var et strategisk samarbejde. Dialogprojektet mundede i december 2004 ud i et oplæg om Nordvestsjællands fælles vision for fremtiden. Det er håbet i Ny Holbæk Kommune, at visionen for Nordvestsjælland bliver inddraget i den fremtidige udarbejdelse af den regionale udviklingsplan.

Revidering af plandata

Kommunesammenlægningerne betyder, at mange plandata skal revideres. Det er vigtigt, at dette sker på en måde, der sikrer ensartede plandata i de nye kommuner.

Fremtidens digitale forvaltning skal bygge på, at data kan spille sammen på tværs af sektorer og kommunegrænser. Dette gælder både kommunernes og statens data. Vi bliver så at sige alle underleverandører af data til fremtidens digitale forvaltning.

Ud over at bidrage til den fælles digitale forvaltning har de fælles standarder flere fordele for den enkelte kommune. Blandt andet skal der ikke bruges ressourcer til at udvikle lokale datamodeller, og standardiserede data fungerer umiddelbart sammen med standardiserede IT-systemer.

Der er flere initiativer i gang, der skal medvirke til en sådan sammenhæng i data.

Der er igangsat et samarbejde i Projekt Kommunalreform og Digital Forvaltning, som tager sig af overflytninger af data og IT-systemer fra amterne til de nye kommuner, til de nye regioner og til staten.

Servicefællesskabet for Geodata har udviklet en fælles datamodel kaldet PlanDK2 for de plandata, som kommunerne i dag har ansvaret for (zonekort, lokalplaner, kommuneplaner m.fl.) og som det anbefales at følge. Der arbejdes også for, at disse plandata skal meldes ind i et nyt Plansystem, som skal erstatte det nuværende planregister. Målet er, at kommunernes lokale plandata kan genanvendes i plansystemet, samt at kommunerne kun skal melde planer ind til staten ét sted og i én arbejdsangang. Servicefællesskabet for Geodata har netop bevilget penge til at færdiggøre et sådan Plansystem.

Læs mere på under digital planlægning på Landsplanafdelingens hjemmeside, www.lpa.dk, og på www.planforsyningen.dk.

Arrangementer hos Dansk Byplanlaboratorium, Miljøministeriet og KL

OVERSIGT

Forår/sommer 2005	Opstart af nyt netværk om kommuneplanlægning i en overgangsperiode (Dansk Byplanlaboratorium i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen).
Efterår 2005	Regionale møder om den nye planlov (KL/COK i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen).
Efterår 2005	Kurserne: "Den nye kommuneplan", "Planjura - den nye planlov" og "Borgerinddragelse og demokrati under nye vilkår" (Dansk Byplanlaboratorium).
Oktober 2005	Byplanmødet (se Dansk Byplanlaboratoriums hjemmeside på www.byplanlab.dk/bymoedet).
Marts 2006	Planlovsdage (Skov- og Naturstyrelsen i samarbejde med Dansk Bygningsinspektørforening, Danske Planchefer og Kommunalteknisk Chefforening).

Informationer på Internettet

Skov- og Naturstyrelsen har oprettet en særlig hjemmeside om den nye kommuneplan. Se link www.lpa.dk.

KL har udarbejdet en pjece om visioner og udfordringer på det kommunaltekniske område. Se link www.kl.dk/materialesamling.

KL har udarbejdet en procesguide for opgaveflytningerne mellem amter og kommuner: www.kl.dk/opgaveprocesguide.

Få overblik over KL rådgivningsmateriale udviklet til kommunerne til brug i implementeringen af opgave- og strukturreformen: www.kl.dk/reformipraksis.

KL har udarbejdet et notat om nedsættelse af arbejdsgrupper: www.kl.dk/330910.

Læs om forberedelserne til sammenlægningen af kommunerne Hals, Nibe, Sejflod og Aalborg på siden: www.detnye aalborg.dk.

Se model af arbejdsgruppernes "Organisering og tidsplan" i Ny Herning Kommune på den nye kommunes hjemmeside: www.nyherningkommune.dk.

Læs om forberedelsesorganisationen, der er etableret af kommuner og amt i Frederiksborg Amt: www.amtsopgaver.dk.

KL har udarbejdet en pjece om fusionserfaringer fra det private erhvervsliv: www.kl.dk/privatsektorpjece.

Læs om tænketanken for nærdemokrati under kommunaløkonomi/kommunalreform på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside: www.im.dk.

Dansk Byplanlaboratorium har etableret et "Netværk om partnerskaber". Læs mere på: www.byplanlab.dk/netvaerk/partnerskaber.

KL har netop udsendt en pjece om Næstved, Ringe og Tønder Kommuner erfaringer med bypolitik og partnerskaber. Hent pjecen på KL's hjemmeside på www.kl.dk/bypolitik.

Dansk Byplanlaboratorium har etableret et netværk om strategisk kommuneplanlægning kaldet Strategisk Netværk. Læs mere på: www.byplanlab.dk.

Find præsentationer fra Planlovsdagene 2005 på Landsplanafdelingens hjemmeside, www.lpa.dk.

Se egnsplanen og læs om dialogprojektet i Nordvestsjælland på Ny Holbæk Kommunes hjemmeside: www.komsammen.dk.

Læs mere om Servicefællesskabet for Geodata på www.xzy-geodata.dk.

KL udgivelser om lokaldemokrati på www.kl.dk/lokaldemokrati.

KL - Kontoret for Teknik og Miljø
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S
www.kl.dk